

RIK HEMMERYCKX, LUDWINE SOUBRY
Jo Boute: een leven in dienst van de vrouw.

Paule Verbruggen, Amsab-ISG

Het gaat niet echt goed in de boekenwereld. Vlamingen zijn bescheiden boekenconsumenten. Bovendien is ons taalgebied zeer beperkt voor de boekenmarkt.

En toch beslisten we in Amsab-ISG een paar jaar geleden een aparte publicatiecel op te richten. Minder paradoxaal dan men op het eerste gezicht zou denken. Sinds de oprichting van Amsab in 1980 wordt hier aan de lopende band gepubliceerd. Van alles wat: catalogi bij tentoonstellingen die we organiseren, licentiaats- of doctoraatsverhandelingen die we goed genoeg vinden om aan een breder publiek voor te stellen, werkinstrumenten (stortingslijsten en inventarissen), acta van colloquia, uitgaven in opdracht van een mutualiteit, partij, coöperatie, vakbond die bij een of andere verjaardag willen terugblikken, en - nu al bijna tien jaar - elke drie maanden een tijdschrift waarin we proberen, hoe bescheiden ook, een stand van zaken van het - veelal Belgische - onderzoek in de sociale geschiedenis te brengen.

Wat we met de publicatiecel beoogden, was een grotere efficiëntie, een betere organisatie en vooral een beter afwegen van wat we zouden publiceren, met welke finaliteit, naar welke doelgroep toe. Amsab-ISG hoeft niet alles uit te brengen. Daarvoor bestaan professionele uitgeverijen. Maar voor dié boeken die elders niet worden gepubliceerd wegens te kleine oplage of te beperkt en gespecialiseerd publiek, kan Amsab wel een niche bieden.

Eén van de uitgaven waaraan we meer aandacht willen besteden is de reeks *Getuigen*. Een aantal jaren geleden kregen we van Armand Verspeeten, een socialist uit Gent, de

Jo en Babeth Boute op hun huwelijksdag, 20 mei 1950

Jo Boute (r.) met Willy Peers (l.) tijdens een spelletje 'pietjesbak', jaren 1950

vraag of we zijn levensverhaal wilden publiceren, als een hommage aan zijn vrouw. Hij zou het zelf financieren. De formule beviel ons wel: geen wetenschappelijk overzicht van een organisatie of een tijdperk, maar een getuigenis, in al zijn subjectiviteit en emotionaliteit. Want geschiedenis is niet alleen wat objectief gebeurde, maar ook hoe mensen gebeurtenissen beleefden en voelden, het kleine verhaal in de grote structuren. De boekjes verkochten als zoete broodjes (800 boekjes). Iedereen die Armand van dicht of van ver had gekend wilde wel een exemplaar.

Het was Rik Hemmerijckx, toen nog aan Amsab-ISG verbonden als wetenschappelijk medewerker, die ons nieuwe kopij aanleverde. In zijn zoektocht naar archieven van Willy Peers, de geneesheer die aan de basis lag van de lange strijd voor de vrijmaking van abortus, was hij in contact gekomen met een andere geneesheer, Jo Boute. Jo was de compagnon de route van Peers, bleef meer achter de schermen, maar was minstens zo geëngageerd in de abortusstrijd en deed daarnaast baanbrekend werk op gynaecologisch terrein.

Rik was danig geïntrigeerd door diens levensverhaal dat hij prompt besloot het op band op te nemen. Er volgden twee lange en soms chaotische interviews in het prachtige huis in Félu waar Jo al jaren met zijn vrouw Babeth woont. De interviews waren te lang voor een artikel, te weinig gestructureerd voor een 'echt' boek. Dus besloten we

er een tweede boekje van te maken in de reeks Getuigen. Het interview publiceerden we als dusdanig in het Frans. Voor het Nederlandse boekje maakte Ludwine Soubry er een kortere bewerking van.

Jo Boute is van geboorte Argentijn. Zijn moeder was als klein meisje naar Buenos Aires verhuisd met haar ouders. Daar leerde ze Jo's vader kennen, die in Argentinië zaken deed. Ze huwden en kregen vijf kinderen. Jo, de jongste, heeft slecht één jaar in Argentinië gewoond. Toen zijn vader 50 was, keerde de familie terug naar België en vestigde zich in een prachtig herenhuis in Brussel. Kort daarna stierf zijn vader aan een slecht behandelde bronchitis. Materieel hadden de kinderen niets te kort. Emotioneel is het wel duidelijk dat Jo een vaderfiguur heeft gemist. Hij had wel een zeer nauwe band met zijn broers en zussen. Vooral met zijn twee jaar oudere broer Freddy die tijdens de oorlog neerstortte met zijn vliegtuig. In 1940 schreef Jo zich in aan de ULB om geneeskunde te studeren. In 1944 sloot hij aan bij het gewapend verzet. Een groot woord voor wat hij maar te doen had, maar hij werd wel erkend als verzetsstrijder. Jo zelf spreekt er met veel zelfspot over. Na de oorlog zette hij zijn studies voort en sloot hij aan bij de KPB. Na zijn studies deed hij twee jaar laboratoriumonderzoek, tot hij, onder invloed van prof. Snoek, zich volledig op de gynaecologie richtte. Baanbrekend werk verrichtte hij op het vlak van het introduceren in België van de pijnloze bevaling. De stap naar bewust moederschap, de vrijmaking van anticonceptie en het recht op abortus was niet zo groot. Jo Boute is nog altijd even gedreven in het verdedigen van die strijd.

De boeken werden voorgesteld aan een beperkt publiek van vrienden en familie in vzw Amazone, het nationaal centrum voor vrouwen en vrouwenorganisaties in Brussel. Een aantal weken later volgde een voorstelling van het Franstalig boekje in de lokalen van de Editions des Cerisiers, een linkse uitgeverij in Cuesmes die sinds 1986 al heel wat boeken publiceerde (catalogus van de uitgeverij te verkrijgen via tel/fax 0032 (65) 31 34 44).

Wie het boek koopt moet geen uitgespit historisch overzicht verwachten, wel een warm-menselijk relaas van een bijzonder intrigerend man. Een berekende gok: bepaalde lezers zullen het zeker moeilijk hebben met het feit dat er geen context wordt geschetst, geen literatuurlijst is toegevoegd. In deze reeks gaat het echter vooral om het verhaal. Vandaar ook de talrijke mooie foto's uit zijn familiealbums.

Rik Hemmerijckx en Ludwine Soubry, *Jo Boute. Een leven in dienst van de vrouw / Jo Boute. Une vie au service de la femme*, Gent: Amsab-ISG, reeks Getuigen/Témoins, 2004.

Prijs: 10 euro (exclusief portkosten)

Bestellen: orders@amsab.be of 09/224.00.79 (vragen naar Gwendolina Van Hoecke)